

De tavse vidder

af Anders Hjorth-Jørgensen

Illustrerede Klassikere nr. 183 er baseret på den amerikanske forfatter Stewart Edward Whites roman *The Silent Places*, som udkom i 1904. I Norge udkom den med titlen *I ødemarken*, hvilket glimrende dækker den natur, handlingen udspilles i. Ooversat direkte burde titlen være *De tavse vidder*, hvilket også var tilfældet med den danske udgave, der udkom som *Illustrerede Klassikere* nr. 193.

Stewart Edward White

Ophavsmanden til romanen, Stewart Edward White blev født 12. marts 1873 og var amerikansk skribent, romanforfatter og spitualist og bror til den anerkendte freskomaler Gilbert White. I 1895 opnåede han bachelorgrad og i 1903 mastergrad fra University of Michigan.

Allerede i 1900 begyndte Stewart Edward White imidlertid at skrive både fag- og skønlitterært om sine oplevelser og rejser med vægten lagt på naturhistorie og friluftsliv. Bøgerne blev umådeligt populære fordi de handlede om det, amerikanerne var ved at miste: den storslåede natur.

I den forbindelse viste White sig som at have et skarpt øje for naturens skønhed og den menneskelige natur med sans for at skildre dette i et enkelt og jævnt sprog.

Ligemeget om han skrev om lejrlevets glæder eller fiktive westernfortællinger, var det baseret på egne erfaringer og oplevelser. Hans bøger var krydret med kortfattede og morsomme detaljer om at etablere en lejr, om at sejle i kano, fælde træer, grave guld, fiske og gå på jagt.

Samtidig byggede hans bøger på interviews med personer, som havde været involveret i pelshandel eller i det californiske guldeventyr og andre pionerer. Det forsynede hand-



Stewart Edward White

lingen med detaljer, som gav romanerne et skær af autencitet.

Dertil kom, at de blev krydret med humoristiske skildringer af og sympati for farverige personer som elskværdige indianske guider og uerfarne vandrere med alt for megen oppakning.

White illustrerede en del af sine bøger med egne fotografier, mens andre blev illustreret af amerikanske westernmalere, bl.a. Fernand Lundgren og Philip R. Goodwin.

I 1918 oplevede White og hans kone Elizabeth "Betty" Grant White imidlertid et Quija bræt, som bragte dem



Quija bræt

i forbindelse med den åndelige verden og spiritisme.

Efterfølgende betød det en ændring i Whites forfatterskab. Sammen udgav de en række bøger, som de påstod mere eller mindre var dikteret af ånder. Det fortsatte indtil Stewart Edward Whites død i Hillsborough, Californien, 18. september 1946.

The Silent Places

I ødemarken bygger på Whites *The Silent Places*. Den udkom i 1904 som hans ottende bogudgivelse som en form for efterfølger til *Conjurer's House*, som udkom i 1903. I denne møder man de to repræsentanter for Hudson's Bay Company, Galen Albret og MacDonald.

Conjurer's House, hvis handling centrerer sig om Galen Albrets familie, blev allerede i 1914 filmatiseret under titlen *The Call of the North* med Cecil B. DeMille i instruktørstolen.

Som sagt udkom *The Silent Places* året efter forlægget til denne film og nu med Galen Albret og MacDonald i tilbagetrukne roller som dem, der sætter handlingen i gang. Her, hvor Whites elskede natur spiller en væsentlig rolle, er det de to erfarne pelsjægere, Dick Herron og Sam Bolton, som handlingen centrerer omkring.

Når talen falder på westernmalere, tænker de fleste sikkert på Frederic Remington. Philip R. Goodwin er imidlertid ligeså bemærkelsesværdig, at det var ham, der blev bedt om at illustrere 1. udgave af *The Silent Places*. Det blev til syv illustrationer, hvis fortælling ligger langt fra tegneseriens gengivelse. Men også en fortælling,



Tre af romanens centrale scener, som også gengives i tegneseriefortolkningen. Her illustreret af Philip R. Goodwin i 1904.

som er særdeles tro mod det miljø og de mennesker, White beskrev i sin roman.

Hudson's Bay Company

I tegneseriens sidste billedramme fortælles, hvordan Herron og Bolton vender tilbage til stationen ved Moose-floden sammen med Jingoss, og at Ojibwa-indianeren afstraffes offentligt med prygl. Efter retssag spørger man?

Svaret er nej, for Hudson's Bay

Company havde ikke kun den udøvede magt, men også den dømmende.

Hudson's Bay Company (HBC) er det ældste aktieselskab i Canada (og Nordamerika), idet det blev dannet den 2. maj 1670, og det er også et verdens ældste stadig aktive selskaber. HBC's initialer oversættes i sjov ofte til Here Before Christ (Her før Kristus).

Fra det mangeårige hovedkvarter i York Factory ved Hudsonbugten kontrollerede selskabet i flere år-

hundreder pelshandelen i meget af det britisk-kontrollerede Nordamerika, foretog tidlig udforskning og fungerede som de facto-regering i mange områder på kontinentet, for de første bosættelser i større stil fandt sted.

Selskabets handlende og pelsjægere kom tidligt i kontakt med mange grupper af indianere, og dets netværk af handelsstationer udgjorde grundstammen for de senere officielle myndigheder i mange dele af det vestlige Canada og USA. I slut-



Ojibwa lejr ved Sault St. Marie ved Lake Huron malet 1846 af Paul Kane. Derunder to Ojibwa-indianere portrætteret 1885 af ukendt kunstner.

ningen af det 19. århundrede blev dets enorme territorium den største del af det nydannede Dominion of Canada, hvor selskabet var den største private jordbesidder. Med nedgangen af pelshandelen udviklede selskabet sig til en merkantil virksomhed, der solgte livsvigtige varer til bosættere i det vestlige Canada. I dag er virksomheden bedst kendt for sin varehuskæde i Canada. Og i dag selskabets magt indskrænket og underlagt almindelig lovgivning. Men det var ikke tilfældet dengang Herron og Bolton fik til opgave at opspore Jongoss og bringe ham hjem til den afstraffelse, Albret og MacDonald havde beredt til ham!



Ruten

Whites fortælling taget sit udgangspunkt ved Moose River, som løber ud i den sydlige ende af Hudson Bay, nærmere bestemt i James Bay, hvor Hudson's Bay Company havde en handelsstation.

På sin vej mod syd igennem Ontario får den forbindelse til Missinaibi River, som har sit udspring i Lake Superior. Det er ad dette flodsystem, Herron og Bolton kæmper sig vej i jagten på Ojibwa-indianeren, og hvor de møder både medlemmer af denne stamme og den mere venligt stemte Cree-stamme. Målet er Georgian Bay i den nordlige ende af en

Kort fra 1746, udført af Henry Ellis. Både Hudson Bay, Lake Superior og Lake Huron optræder på kortet, men ret fortegnede i forhold til virkeligheden.

af de andre store søer, Lake Huron, hvor Jongoss' Ojibwa-stamme har sit område, men så langt når Herron og Bolton ikke før de endelige møde med den blinde Jingoss i den snehvide ødemark.

Indianerne

Undervejs for Herron og Bloton hjælp af Cree-indianere - eller rettere af Moose Cree-stammen bosiddende på Moose Factory Island - en ø i Moose-floden 16 km fra dennes udløb i James Bay. Her etablerede Hudson's Bay Company allerede i 1673 den handelsstation, hvor Iødemarken starter og slutter. I dag bor der mere end 200.000 Cree-indianere i Canada - 8 stammer inddelt efter region og dialekt fra Saskatchewan i

vest til Labrador i øst.

Grænsedragningen mellem USA og Canada splittede Ojibwa-stammen. I USA betød det etnisk udrensning og tvangsforflytning, mens det i Canada, hvor der i dag bor omkring 76.000 Ojibwa-indianere, blev præget af forhandling og aftaler, som ikke blev brudt. En vigtig årsag til det har været, at Kanada er tyndt befolket i sammenligning med USA. Det har da også forhindret alvorlige konflikter.

At de canadiske Ojibwa-indianere levede i fredelig sameksistens med de hvide, forhindrede imidlertid ikke Stewart Edward White i at tildele et par af dem skurkeroller i fortællingen.